

Selfies en rap, maar de klassieke intriges blijven gelijk

Theater recensie

De Ilias vertaald naar het heden betekent vijf uur lang machtsspelletjes maar ook een persconferentie na het bloedbad.

Trojan Wars
HNTjong en
het Nationale Theater
★★★★

Het openingsbeeld van *Trojan Wars* is een extravagant feest in het paleis van Athene waar de gasten gekleed gaan in knalroze party-outfits. Grieken en Trojanen zijn dan nog vrienden en dansen als één hossende en housende suikertaart voorbij. De flirt tussen de Griekse Helena met haar krullenbos en zilveren laarzen en de woest aantrekkelijke Trojaan Paris lijkt onschuldig, maar is het begin van een vijf uur durende theatermarathon over een voortrazende oorlog.

Het Nationale Theater laat met *Trojan Wars* een absolute topprestatie zien, met

een meer dan dertigkoppige cast die de sterren van de hemel speelt en een publiek van uitzinnige jongeren in de zaal. De voorstelling in drie delen is een overweldigend filmisch epos en sleept jong en oud mee in een eigentijds verhaal over politieke machts-spelletjes, die tot een zinloze en allesverwoestende oorlog leiden.

Regisseur Noël Fischer wilde haar publiek een avond laten bingewatchen en vroeg schrijver Peer Wittenbols om *De Ilias* van Homerus te bewerken. Hij actualiseerde de thematiek van het verhaal. Helena wordt niet geschaakt door de Trojanen, ze is verliefd op Paris en neemt zelf het initiatief om met hem mee naar Troje te varen. Haar man koning Menelaos zit daar helemaal niet mee: “Ik hoef haar niet, het was een gearrangeerd huwelijk!”

Zijn broer Agamemnon is de kwade genius en ziet eindelijk een reden om achter het goud en de strategisch gelegen haven van de Trojanen aan te gaan. Hij begint een lastercampagne tegen de vijand en sleurt zijn volk mee de afgrond in. Helena is zelfbewust en

De voorstelling is een overweldigend filmisch epos dat jong en oud meesleept

Scène uit *Trojan Wars*, een theatermarathon over een voortrazende oorlog. FOTO BOWIE VERSCHUUREN

laat zich geen schuldgevoel aanpraten, ook niet wanneer ze – in de hand een koffer met de tekst ‘I love Greece’ – terugreist naar huis. “Kan ik het helpen dat ik een lekker wijf ben?” zegt ze brutaal tegen het publiek. “Is het mijn schuld dat de wereld in brand staat?”

De *Ilias* van Homerus is in alle opzichten overtuigend naar het nu vertaald, met herkenbare personages en een bijzonder inzichtelijk verhaal. Wat niet eenvoudig is met het grote aantal politieke en familieverwikkelingen in de Griekse tragedies, die generaties lang tot wraakacties leiden tussen een immense hoeveelheid mensen, goden en halfgoden.

De vele, soms morbide grappen treffen doel en laten een golf van lachsalvo's door de zaal gaan. Koning Agamemnon wil trots met zijn zwaargewonde soldaten op de foto en de verpleegsters in het noodhospitaal posten zelfs het afgezette been van een soldaat op sociale media.

De acteurs, dansers, rappers en zangers – sommigen doen alles tegelijk – spelen de sterren van de hemel. Powervrouw Romana Vrede wisselt razendsnel van rol en zet zowel koning Agamemnon als godin Aphrodite en de gastvrouw van de onderwereld bijzonder overtuigend neer. Bram Suijker speelt de wufte god Apollo en is ook indrukwekkend in de manier waarop hij stersoldaat Achilles een scala aan emoties laat beleven, van woeste agressie tot verstild verdriet.

Aan het slot van de oorlog is er, hoe kan het ook anders, een persconferentie. “Mijn vrouw en ik bieden onze excuses aan en leven erg met u mee”, beweren Menelaos en Helena met goed getimede stiltes.

Anita Twaalfhoven

Alles begint met A

Taalboekenprijs 2021 gaat naar veelzijdige bundel vol portretten van letters

De alfabetbundel *Alles begint met A* van letterkenner Diedrik van der Wal is zaterdag gekroond tot het beste taalboek van het afgelopen jaar. De auteur ontving de Taalboekenprijs 2021 uit handen van juryvoorzitster Nelleke Noordervliet. Van der Wal schreef volgens haar een uniek lees- en bladerboek, toegespitst op de ‘elementaire deeltjes’ van taal: de letters.

De jury prees vooral de veelzijdigheid van het boek: “Alles begint met A is als het ware een dissertatie in de ‘letter-kunde’, waarin een veel-

heid aan subdomeinen voorbijkomt: typografie, letterfrequentie, schrijfonderwijs, spelling, klanksymboliek, grafologie... tezamen een caleidoscopisch verhaal van de letter-taal der Lage Landen.” De uitreiking in het radioprogramma *De Taalstaat* van Frits Spits vormde de aftrap van de Week van het Nederlands.

In zijn werk portretteert Van der Wal alle letters uit het Nederlandse alfabet. Zijn schetsen zitten vol anekdotes en wetenswaardigheden over hun vorm, uitspraak en functie. Zo vertelt hij over de herkomst van het puntje op de i, over de gespiegelde buiken van de D en de d, en over

Volgens Van der Wal zou de ij de 27ste letter uit het alfabet moeten worden

‘iemand in het ootje (o’tje) nemen’. En hij ziet de ij graag gepromoveerd tot 27ste letter uit het alfabet, direct naast de y.

“Het boek is heel aantrekkelijk vormgegeven en verveelt werkelijk geen seconde”, aldus jurylid Ton den Boon, *Trouw*-columnist en hoofdre-

dacteur van de Dikke van Dale. “Bovendien leent het zich goed om in te grasduinen: het is in hoge mate ‘zapbaar’, wat in het huidige tijdsge-richt van de kortgespannen aandachtspoog zonder meer een lezersvoordeel inhoudt.”

De prijs (3000 euro) is een initiatief van het Genootschap Onze Taal, het Algemeen-Nederlands Verbond en Trouw. Er waren vijf boeken genomineerd, van onder anderen de winnaar van vorig jaar, Nicoline van der Sijs, en taaljournalist Ewoud Sanders.

Sander Becker